

Det er en yderst kompleks krise, som Myanmar, Bangladesh og hele det internationale samfund står overfor. På den ene side står en sårbar og forfulgt minoritetsbefolkning – rohingyaerne - som har været udsat for langvarig diskrimination og rettighedskrænkelser, og senest alvorlige overgreb ifølge rapporter fra både FN og en række menneskerettigheds-organisationer. På den anden side står en fortsat skrøbelig demokratisk valgt regering uden kontrol over militærets operationer i Rakhine, og som er under et voldsomt og modsatrettet pres fra både den internationale og hjemlige scene. Det er en svær balancegang for det internationale samfund at lægge det nødvendige og afgørende pres, og samtidig ikke risikere, at trække tæppet væk under den demokratiseringsproces, som Myanmar er i fuld gang med efter mere end halvtreds år under et brutalt militært styre.

Krisen i Rakhine bunder i en langvarig etnisk-politisk konflikt mellem den buddhistiske rakhinske befolkning og den muslimske rohingya-befolkning. Dertil kommer, at Myanmars militærstyre igennem mange år har undertrykt rohingyaerne og nægtet dem statsborgerskab og basale rettigheder. Omkring 120.000 rohingyaer er siden sammenstød i 2012 blevet henvist til lejre for internt fordrevne uden nogen form for bevægelsesfrihed i tilstande, som er blevet sammenlignet med apartheid.

Samtidig føler den rakhinske befolkning sig undertrykt af det regeringsbærende burmanske flertal og truet af rohingayerne, som de mener ønsker at fordrive dem fra det nordlige Rakhine for at etablere en muslimsk stat. Til billedet hører også en ofte radikal buddhistisk, nationalistisk folkestemning, som støtter

militæret og anser rohingyaerne for illegale indvandrere fra Bangladesh. Dertil kommer fremkomsten af den militante gruppe Arakan Rohingya Salvation Army (ARSA), som første gang slog til i efteråret 2016 mod politi og militær i det nordlige Rakhine.

Det er mod dette komplekse bagtæppe, at den nuværende krise udspiller sig. Efter angreb fra ARSA mod politi og militærbaser d. 25. august 2017 gennemførte Myanmars sikkerhedsstyrker voldsomme operationer i det nordlige Rakhine med rapporter om alvorlige overgreb og menneskerettighedskrænkelser samt enorme flygtningestrømme til følge.

Siden militæret indledte sine operationer anslår FN, at i alt 647.000 rohingyaer således er flygtet fra urolighederne i Rakhine til de nu overfyldte flygtningelejre i Cox's Bazar i Bangladesh, mange af dem bærende på forfærdelige historier om bl.a. drab, vold og voldtægter.

[Udviklingsministerens besøg til Bangladesh og Myanmar]

Under mit besøg i Bangladesh og Myanmar i slutningen af oktober havde jeg lejlighed til selv at tage bestik af situationen og den internationale indsats. Besøget til flygtningelejrene i Bangladesh gjorde som sagt dybt indtryk – særligt mødet med traumatiserede børn og kvinder, der kunne berette om grove menneskerettighedskrænkelser, vold og seksuelle overgreb begået af Myanmars sikkerhedsstyrker og radikale buddhistiske grupperinger.

Over for Myanmar statsråd og de-facto leder af den civile regering Aung San Suu Kyi understregede jeg meget klart, at volden skal standses og sikkerheden genoprettes for civilbefolkningen i Rakhine. Jeg gav udtryk for Danmarks store bekymring over den humanitære situation i det nordlige Rakhine og understregede, at Myanmar regering må sikre fuld adgang for alle humanitære aktører. Derudover var det afgørende, at de flygtede rohingyaer fik mulighed for at vende hjem til deres landsbyer i Myanmar i sikkerhed og værdighed. Jeg fremhævede samtidig, at vi fra dansk side fortsat støtter op om Myanmar demokratiseringsproces gennem udviklingsbistanden, inklusiv bestræbelser på at adressere de bagvedliggende årsager til krisen i Rakhine. Endelig appellerede jeg stærkt til, at Myanmar regering gav adgang til FN's Fact Finding Mission til de berørte områder for at udføre en uvildig undersøgelse af anklagerne om overgreb og krænkelser.

[DK's humanitære bidrag i relation til krisen]

Danmark var hurtigt ude med humanitær støtte til krisen i Rakhine, og vores samlede bidrag og tilsagn beløber sig pt. til over 126 mio. kr. siden den 25. august 2017. Den danske støtte går til indsatser på begge sider af grænsen, men senest især til flygtningene i Bangladesh. Støtten kanaliseres gennem internationale organisationer som Den Internationale Røde Kors Komité (ICRC), Verdensfødevareprogrammet (WFP) og FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) samt gennem danske strategiske partnerskabsorganisationer som Dansk Røde Kors, Dansk Flygtningehjælp, Red Barnet og Folkekirkens Nødhjælp.

Danmark har helt fra krisens start engageret sig aktivt i dialogen med regeringen i Myanmar for at sikre humanitær adgang særligt i det nordlige Rakhine. Dette resulterede i september i en aftale med Røde Kors bevægelsen og regeringen om at lade nødhjælp komme frem.

Det er positivt, at der nu er indgået en fælles aftale mellem Myanmar og Bangladesh om repatriering af flygtninge. Meget vil dog afhænge af, hvordan aftalen bliver implementeret, herunder om der skabes tilstrækkelig sikkerhed og gunstige forhold i Rakhine til, at de flygtede rohingyaer vil ønske at vende tilbage. Danmark er i tæt dialog med regeringerne i både Myanmar og Bangladesh for at fremme en frivillig, sikker og værdig tilbagevenden af de mange flygtninge.

[DK's udviklingsindsats i Myanmar og Bangladesh i relation til rohingyaer]

Gennem det langsigtede danske udviklingsengagement i Myanmar understøtter Danmark Myanmars skrøbelige demokratiseringsproces. I tillæg hertil yder vi fra dansk side målrettet støtte til aktiviteter, der sigter mod at skabe dialog, fred og forsoning mellem de to samfund i Rakhine, herunder til arbejdet i og gennemførelsen af anbefalingerne fra Kofi Annans Rakhine-kommission. Gennemførelsen af Kommissionens anbefalinger, som Myanmars regering har accepteret og ønsker at gennemføre, er helt afgørende for en langsigtet løsning på krisen i Rakhine.

En del af udfordringerne i Rakhine skyldes den udbredte fattigdom blandt alle borgere, og dele af landeprogrammet er målrettet Rakhine for at bistå med at

fremme udvikling til gavn for alle i staten, herunder både rakhinere og rohingyaer. Bl.a. støttes fiskeriudvikling gennem Myanmar's fiskeridepartement og uddannelsesaktiviteter gennem Verdensbanken. Endelig skal et nyt klimatilpasningsprogram hjælpe lokalsamfund i Rakhine med at tackle udfordringer forbundet med klimaforandringer. Disse indsatser søger samtidig at medvirke til at mindske spændinger og forebygge konflikt mellem de to samfund.

I Bangladesh har Danmark, udover humanitære indsatser, ydet støtte til et traume-centre for kvinder inde i lejrene. Dette arbejde sker i forlængelse af et langvarigt samarbejde mellem Danmark og Bangladesh, hvor man på særlige klinikker behandler kvinder, der har været ofre for vold. Denne kompetence udvides nu til at omfatte flygtede rohingya-kvinder, der har været udsat for voldelige og seksuelle overgreb.

Derudover har vi fra dansk side særligt fokus på at støtte den bangladeshiske lokalbefolkning i områderne omkring flygtningelejrene. Vi udvider indsatserne inden for landbrug ved at træne yderligere 10.000 småbønder i værtssamfundene i at forbedre deres dyrkningsmetoder gennem markskoler. Jeg har under mit besøg besluttet at øge landerammen for Bangladesh med 10 % svarende til 33 millioner kr. for at fortsætte og yderligere udvide indsatsområder, der både hjælper rohingya-flygtninge og støtter op om de berørte lokalsamfund i Cox's Bazar.

[FN's indsats lokalt i Rakhine samt i Cox's Bazar]

Fra min samtale med Aung San Suu Kyi fremgik det klart, at Myanmar's regering nærer mistillid til FN's rolle i Rakhine. Over for migrationsministeren understregede jeg behovet for, at Myanmar samarbejder med UNHCR om repatriering af flygtninge. Fra dansk side samarbejder vi tæt med FN, herunder ikke mindst UNHCR, for at fremme mere adgang og stærkere involvering af FN i Rakhine.

I Bangladesh har FN ydet en stor indsats som svar på krisen i samarbejde med regeringen i Dhaka. FN har etableret en koordinationsstruktur både i Dhaka og Cox's Bazar, der understøttes af sektor-arbejdsgrupper ledet af de relevante FN-organisationer som WFP, Unicef, UNFPA osv. Den overordnede koordination er varetages af IOM, og selv om vi fra dansk har presset på for UNHCR, som den naturlige koordinator i flygtningekrisen, er det indtrykket, at IOM vokser med opgaven.

[EU's humanitære assistance til lejre i Cox's Bazar]

EU og medlemslandene har ført en pro-aktiv indsats i forhold til krisen, og EU har bidraget med omtrent halvdelen af de samlede bidrag til FN's appel. EU var desuden medvært for donorkonferencen i Genève, der mobiliserede yderligere støtte til krisen. I 2017 har ECHO ydet i alt 20 millioner euro i støtte til lejrene i Cox's Bazar, hvoraf 13 millioner er ydet efter krisens udbrud den 25. august.

Den Høje repræsentant, Mogherini, og Kommissæren for humanitær bistand Stylianides besøgte i november Cox's Bazar og sendte klare signaler til

regeringen i Dhaka om, at EU er rede til at bistå med at finde løsninger på krisen både humanitært og politisk.

Nu vil jeg overlade ordet til udenrigsministeren, der vil redegøre yderligere for de politiske tiltag.